

**Békés Megyei
Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Polgári Védelmi Főfelügyelő**

H-5600 Békéscsaba, Kazinczy utca 9.

Tel: 06/66 549-470 Fax: 06/66 441-628 e-mail: bekes.titkarsag@katved.gov.hu

503/0976(3)-900(3)

***Tájékoztató
a 2015 szeptemberében végrehajtott megyei és járási mentőcsoportok közös éves ismétlődő
törzsvezetési és teregyakorlatáról***

Készítette:

**Haskó György
tűzoltó alezredes, tanácsos
megyei polgári védelmi főfelügyelő**

I. Bevezetés

2015. szeptember 25-26.-án az előzetesen jóváhagyott levezetési terv alapján végrehajtásra került a Békés megye területén megalakított önkéntes mentőcsoportok éves riasztási valamint törzsvezetési és terepgyakorlata. A gyakorlat keretében a mentőcsoportok kutatási komponensei (*kutyás keresők, búvárok*), valamint műszaki komponensei kerültek alkalmazásra. A gyakorlat helyszínét a Gyula-szanazugi üdülőtelep (*Kettős Körös bal part*), valamint Gyula város belterületén található mesterséges vízfelületek adták. A kiválasztott helyszínek következtében élethű körülmények között tudták végrehajtani mentőcsoport tagok az éves ismétlődő gyakorlat keretében kijelölt feladataikat.

II. Vezetési pont, helyszíni irányító törzs

A gyakorlat vezetési pontját a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Katasztrófavédelmi Sugárfelderítő Egység (KSE) gépjárműve adta, melyet a helyszínen egy darab eligazító sátor egészített ki, melyben az ENSZ INSARAG irányelv szerinti csapatvezetői értekezletet tartottuk meg. A „KSE” gépjármű önellátó kialakításának köszönhetően alkalmazható vezetési pontként, elektromos ellátása történhet saját áramfejlesztőről, valamint külső elektromos hálózatról. *(A gyakorlat során az utóbbi megoldást alkalmaztuk)* A „KSE” gépjárműben kialakított mobil vezetési ponton két fő látott el feladatot a gyakorlat során, innen történt a rádióforgalmazás, valamint itt történt a műveleti napló vezetése.

A mentőcsoport tagok regisztrációja érkezési sorrendben a tábor bejáratánál, mentőcsoportonként elkülönített nyilvántartásban történt – fogadó központ -.

A gyakorlat megnyitását követően az eligazító sátorban történt meg a tervezett feladatok előtt a mentőcsoport parancsnokok és az egészségügyi vezető eligazítása. Az eligazításon a mentőcsoportok állományából kijelölt civil vezetőket készítettek fel a várható feladatokra. Minden gyakorlati helyszínre kijelölésre került a Katasztrófavédelem hivatásos állományából egy fő megfigyelő, aki a feladatok szakszerű végrehajtásáért felelt. Továbbá a gyakorlat teljes időtartama alatt négyfős ellenőr csoport tevékenykedett.

Műveleti napló: Vezetése a gyakorlat során papír alapon és azzal párhuzamosan elektronikus formában történt. Rögzítésre kerültek bele a gyakorlat fontosabb eseményei, feladat megkezdése, végrehajtásába bevont személyi és technikai erőforrások, beavatkozások jelentősebb szakaszai, „sérültek” megtalálása, Eü-i segítség kérése, feladatok befejezése. A gyakorlat műveleti naplójába a gyakorlat során 56 bejegyzés történt.

III. Kommunikáció

Mentőcsoportok riasztása: 2015. szeptember 25. 18:00 órakor a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgatója elrendelte a járási mentőcsoportok kijelölt

komponenseinek riasztását. Az Igazgatóság főigyelete kezdeményezte, hogy a működési terület szerinti Hivatásos Tűzoltóparancsnokságok - az előzetesen egyeztetett személyi erőforrás lista alapján hajtsák végre a mentőcsoport tagok riasztását. A riasztás eredménye megfelelt volt, a mentőcsoport tagokat eredményesen leriasztották.

A gyakorlat során a kommunikáció az Egységes Digitális Rádió rendszeren (*EDR*), az előzetesen leegyeztettet, és beállított Káreset - 15-ös csatornán történt. A kommunikációhoz szükséges technikai eszközöket a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság saját készletéből biztosította. A gyakorlat megkezdését megelőzően rádiópróbát hajtottunk végre. A rádióforgalmazásban részt vettek a mentőcsoportok civil vezetői, a gyakorlati elemek megfigyelői, valamint az ellenőr csoport. Az eligazítást követően a mentőcsoportok riasztása a rádión keresztül történt meg, majd a feladat végrehajtás során az előzőekben bemutatott részletezettséggel történt a kommunikáció. A rádióforgalmazás végig a rádióforgalmazás szabályai szerint zajlott.

IV. Irányítás, a mentőcsoport parancsnok tevékenysége

A járási mentőcsoportok 2014. évi minősítését követően ezen a gyakorlaton a mentőcsoportok hivatásos parancsnokaitól a mentőcsoportok (*esetlegesen a komponensek*) vezetői vették át a tagok kárterületen történő irányítását. Minden gyakorlategységénél egy fő hivatásos tiszt - jellemzően valamely mentőcsoport hivatásos parancsnoka - látta el a gyakorlati feladatok szakszerű végrehajtásának felügyeletét.

Az eligazításokat követően a mentőcsoport civil vezetői saját állományukat a kapott feladatszabásnak megfelelően igazították el. A gyakorlat alatt kiadott utasítások feladatszabások végrehajtásra kerültek, az információk nem torzultak.

A gyakorlat végrehajtásra került összes feladategységénél a kijelölt egységek civil vezetői irányították a kárterületen folyó tevékenységet. Biztosították továbbá a kommunikáció folytonosságát a műveletirányítás irányába, valamint az egységeiket folyamatosan együtt tartották a gyakorlat alatt. Alkalmazkodtak a végrehajtás során felmerülő helyzetekhez, megfelelően alkalmazták, a rendelkezésre álló személyi és tárgyi feltételeket.

V. Együttműködés

Mentőcsoportok között: A gyakorlat során folyamatos volt a mentőcsoportok közötti együttműködés. A kutatási, az árvízvédelmi a vízből mentési feladatok során a kutatási és műszaki komponensek tagjai együtt hajtották végre a feladatokat. Az egészségügyi biztosítást a gyakorlat teljes időtartama alatt főként a Körös Mentőcsoport egészségügyi komponense biztosította. Tagjai jelen voltak a gyakorlat összes mozzanatánál, és biztosították a „sérültek”, és a gyakorlaton részt vevő állomány egészségügyi ellátását. A gyakorlatot mint tömegrendezvényt a Dél-Békés Mentőcsoport egészségügyi egysége biztosította a táborhely – Boo - területén. Tevékenységüket kiegészítette a Körös, a Gyulai, a Titán, és a Vidra Mentőcsoport egészségügyi komponensének állománya. A vízkárelhárítási feladatok végrehajtása során a mentőcsoportok műszaki egységei több váltásban, összefogva hajtották végre a mobilgát telepítést,

jászolgát építést. A Sárrét mentőcsoport tagjait egészítette ki a Pelikán és Titán mentőcsoport további tagokkal és technikai eszközökkel.

A gyakorlat logisztikai biztosítása során a Pelikán, és a Gyulai mentőcsoport hajtotta végre a táborépítési feladatokat, és a tábor „örzését”, míg a Dél-Békés Mentőcsoport logisztikai komponense a gyakorlaton részt vevő állomány étkeztetését biztosította.

Közreműködőkkel való együttműködés: A gyakorlat során a katasztrófavédelem, a vízügy, az és a helyi polgárőrök erői kapcsolódtak be a feladatok végrehajtásába. A feladatokat a mentőcsoportok az eligazításon kapott feladatszabás alapján hajtották végre. A mobilgát telepítését végző Vidra és Körös Kondor Mentőcsoport a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság GEK munkatársa irányítása alapján állították össze a 30 méter hosszú terepadottságoknak megfelelően ívelt mobilgátat.

VI. Kárhelyszínek

A gyakorlat helyszíne a Kettős Körös bal-part Gyula-Szanazugi tábor, és Dobozi-híd közötti szakasza volt. A helyszín tökéletesen alkalmas volt a vizek kártétele elleni védekezés gyakorlásához, a folyó ártere pedig négy szektorra osztva lehetőséget biztosított a Körös-Kondor, a Körös, a Titán, és a Vidra mentőcsoport kuttyás kutatóinak képességük gyakoroltására.

A gyakorlat kezdete előtt 8:30- és 8-50 között munkavédelmi oktatás került megtartásra a gyakorlaton részt vevő teljes állomány részére. A munkavédelmi oktatás tartalma kitért az adott területen előforduló balesetek típusaira, valamint a munkavédelmi eszközök használatának fontosságára. A gyakorlathoz a munkavédelmi eszközöket a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (*munkavédelmi sisak, munkavédelmi kesztyű, esőkabát és gumicsizma*), és a mentőcsoportok (*arcvédő, tűzoltó védőruházat*) tagjai közösen biztosították.

VII. Felderítés

A felderítést a mentőcsoportok egységeinek civil vezetői hajtották végre az eligazítás során kapott információk megerősítése érdekében. A gyakorlat ideje alatt uralkodó nappali viszonyok miatt a felderítéshez speciális eszközökre (*világítás, GPS*), nem volt szükség. A kutatási feladat végrehajtása során a kutatási egységek az eligazítás során meghatározott területet beazonosították, átkutatták, a tizenkét eltűnt személyeket megtalálták.

A kutyás egységek a részükre kijelölt nagy kiterjedésű területet az állatok segítségével átkutatták. Az egységek rendelkeznek a feladat végrehajtásához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel. A gyakorlat során a Körös Mentőcsoport 3, a Vidra mentőcsoport 3, valamint a Körös Kondor Mentőcsoport 4 kutyát alkalmazott.

Békés megyében két mentőcsoport rendelkezik víz alatti kutatási képességgel a Körös, és a Vidra. Mindkét mentőcsoport búvárai részt vettek a gyakorlaton, két gyakorlati elem végrehajtása során kamatoztathatták képességeiket. A felderítést a terepadottságok függvényében a partról, vagy a vízről végezték el a merülés megkezdése előtt.

VIII. Beavatkozás

A mentőcsoportok megalakított komponensei a részükre meghatározott feladatok végrehajtásához szükséges technikai eszközökkel rendelkeznek. A minősített mentőcsoportok közül a Körös, a Dél-Békés, a Vidra és a Sárrét Mentőcsoport rendelkezik teljes garnitúra saját védőruházattal. Az többi mentőcsoport részére a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság kárelhárítási védőruhát biztosított a már a 2014. évi minősítésük után, mely ruházatuk a saját megalakítási bázisukon (hivatásos tűzoltó parancsnokságokon) van tárolva.

A beavatkozások során a szervezők által csak olyan eszközök és anyagok kerültek biztosításra, melyet a mentőcsoportok tagjai egy éles helyzetben is a védekezés szervezőitől kapnának meg (*oszlop, palló, homok, mobilgát, szivattyú*), vagy azok általuk történő helyszínre szállítása bonyolultabb, mint a helyben történő biztosítás.

A mentőcsoport tagok a gyakorlaton használt eszközöket több esetben a hétköznapi életben a munkavégzésükhöz használják (*Bobcat rakodógép, láncfűrész, búvárfelszerelés, munkakutyák felszerelései*), így azok használata, készségrészt. A jászolgát építés során a munkagép, karóverő sulyok közelében dolgozó csoporttagok, munkavédelmi sisakot viseltek, továbbá a munkavédelmi kesztyű az összes vízkárelhárítási feladatnál alkalmazásra került. A Körös és a Vidra Mentőcsoport búváranak merülését további búvár biztosította a kutatási feladat végrehajtása során.

A mentőcsoportok tagok gyakorlottságának (*önkéntes tűzoltó egyesület, vízi sportok és természetesen a rendszerbeállító, minősítő gyakorlatok során szerzett tapasztalat*) köszönhetően a feladat végrehajtás hatékonysága kiemelkedő volt.

IX. Egészségügyi biztosítás

A gyakorlat során külső egészségügyi szerv, szolgáltató nem került bevonásra. A mentőcsoporthoz tagjai között található mentőápoló, általános ápoló, szociális gondozó, krízisintervenciós szakember, továbbá az egészségügyi hatóság engedélyével működő, az elsősegélynyújtásnál magasabb szintű ellátást biztosító képesség, mentésre is alkalmazható egység a Körös Mentőcsoporthoz. A gyakorlat során kijelölt egészségügyi személyzet gyakorlattal rendelkezik a rendezvények

mozgóór-ként történő biztosításában. A gyakorlat ideje alatt a Körös Mentőcsoporthoz részéről folyamatosan biztosított volt a helyszínen egy esetkocsi a beavatkozáshoz szükséges felszerelésekkel.

A gyakorlat során tizenkét személy töltötte be a sérült imitátor szerepet, felkészítésük, ellátásuk megfelelően megtörtént.

X. Logisztika

Csapat és felszerelés szállítása: A gyakorlat során a mentőcsoporthoz önállóan mozgott, az azonos civil szervezetből érkező komponens tagok jellemzően egy gépjárművel. A gyakorlaton részt vevő keresőkutyák, műszaki mentési szakfelszerelések és búvárfelszerelések szállítását a mentőcsoporthoz mind saját erőből oldották meg.

Elhelyezés, táborrend: A Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság előzetesen kialakította a táborrendet, mely elhelyezési és eligazító sátorból, egy elsősegélynyújtó helyből, járművek elhelyezési körletéből, és a 1. pontban részletezett vezetési pontból állt. A sátrak egymás környezetében funkciójuk alapján kerültek elhelyezésre. A mentőcsoporthoz elhelyezésére a Doboz – Szanazugi tábor területén telepített rendezvénysátor, illetve a mellé telepített „EMK” sátor szolgált. A gyakorlaton részt vevő technikai eszközök elkülönített helyen kerültek elhelyezésre. E területén egyirányú forgalmi rend került kialakításra, melyet a Gyulai mentőcsoporthoz felügyelt. A parkoló területén külön kerültek leparkolásra a személyszállító járművek, valamint a gépjárműfecskenők, teherjárművek, és munkagépek.

Útvonalterv, menetoszlop: A gyakorlat során gépjárművek az egyes gyakorlati elem helyszíneinek között konvojban mozgott (Szanazug – Gyula belterület között). A gyakorlatba bevonásra nem kerülő gépjárművek parkoltatása a szanazugi táborban kijelölt területen történt.

Ellátás: A minősítő gyakorlaton részt vevő állomány ellátása szolgáltatás igénybevétele, valamint a Körös – Sárréti Katasztrófa- és Polgári Védelmi Egyesület által biztosított alapanyagból a Dél – Békés Mentőcsoporthoz által elkészített melegétel formájában történt meg. A gyakorlat során minden résztvevő kapott kétszeri meleg étkeztetést, valamint a gyakorlat ideje alatt rendelkezésre állt védőital.

Eszközök karbantartása: A gyakorlatba bevont technikai eszközök a mentőcsoportok tagjainak saját tulajdonában vannak. Ezek az eszközök jellemzően az adott mentőcsoport tag hétköznapi munkavégzéséhez is elengedhetetlenek így érvényes hatósági engedélyekkel rendelkeznek, azonnal használható állapotban vannak.

Higiénia: A gyakorlat során a tábornak helyet adó Szanazugi üdülő vizesblokkjában található volt szeparáltan női és férfi zuhanyzói, valamint mosdói voltak használhatóak.

XI. Tapasztalatok, javaslatok

A gyakorlat alkalmával adták át először a kárterületi irányítást a hivatásos mentőcsoport vezetők a mentőcsoportok civil parancsnokainak. Az önálló kárterületi irányítást a kijelölt megfigyelők és az ellenőr csoport mellett a mentőcsoportok civil parancsnokai, jó helyzetfelismerő képességgel végrehajtották. A gyakorlaton előforduló hibák - gépek irányítására, láncfűrész helyes használatára vonatkozó szabályok – a gyakorlati elem közben kijavításra kerültek. A gyakorlat során baleset nem történt. Megállapítható volt, hogy a mentőcsoport tagok aktívak, motiváltak, egymás tevékenységét figyelemmel kísérik, az elért eredmények és a közösen végrehajtott feladatok összekovácsolják a tagokat. A gyakorlatot a Békés Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgatója megféleltre értékelte.

Békéscsaba, 2015. október 5.